Lietas Nr.A420243718
Lietas arhīva Nr. AA43-0871-19/16
ECLI:LV:ADAT:2019:1029.A420243718.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 29.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Indra Meldere,
tiesneses Sanita Kanenberga un Anita Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Audita pakalpojumu centrs" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu apstiprināts SIA „Audita pakalpojumu centrs" projekta iesniegums Nr.18-04-A00805-000297 „Meža īpašumu /Nosaukums A/, /Nosaukums B/, un /Nosaukums C/ sakopšana un uzlabošana", sakarā ar SIA „Audita pakalpojumu centrs" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 13.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Audita pakalpojumu centrs" vērsās Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – dienests) Lielrīgas reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē ar projekta iesniegumu Nr.18-04-A00805-000297 „Meža īpašumu /Nosaukums A/, /Nosaukums B/, un /Nosaukums C/ sakopšana un uzlabošana" (turpmāk – projekta iesniegums) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākuma „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un dzīvotspējas uzlabošanā" apakšpasākuma „Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai" (turpmāk – pasākums) ietvaros.

[2] Ar dienesta Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvaldes 2018.gada 15.maija lēmumu Nr.04.18.001506 (turpmāk – sākotnējais lēmums) projekta iesniegums noraidīts publiskā finansējuma trūkuma dēļ pēc projektu sarindošanas atbilstoši projektu atlases kritērijiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 4.augusta noteikumu Nr.455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākuma „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" īstenošanai" (turpmāk – noteikumi Nr.455) 6.pielikumā noteiktajiem kritērijiem projekta iesniegumam piešķirti 50 punkti un koeficients 0,452. Tā kā konkrētajā kārtā iesniegto projektu iesniegumu kopējā summa pārsniedza pasākuma projektu iesniegšanas kārtai pieejamo publisko finansējumu, pamatojoties uz Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.598 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gada plānošanas periodā" 14.2.apakšpunktu, atbalstīti tika projektu iesniegumi, kuru projektu atlases kritēriju punktu skaits ir vienāds vai lielāks par 55, koeficients - 1,386.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to asptrīdēja.

[3] Ar dienesta direktora 2018.gada 6.jūlija lēmumu Nr.10.5.1-15/18/578-A/403 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts, ka noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā ietvertais kritērijs piemērots vienādi attiecībā uz visiem atbalsta pretendentiem. Dienests nav tiesīgs interpretēt noteikumos ietvertos kritērijus, tādējādi radot kādai pretendentu grupai labvēlīgākus nosacījumus. Turklāt dienests neuzskata, ka noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punkts būtu uzskatāms par prettiesisku vai tādu, par kuru rodas pamatotas šaubas par tā atbilstību augstāka spēka tiesību normām. Minētais atlases kritērijs primāri ir vērsts uz atbalsta sniegšanu tiem meža īpašniekiem, kuru īpašumā ir mazākas meža platības, kā arī uz plašāka pretendentu loka atbalstīšanu.

[4] Pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punkta vērtēšanas kritērijs pārkāpj vienlīdzīgas attieksmes principu un nav vērsts uz atbalsta pasākuma mērķa sasniegšanu. Nedz noteikumos Nr.455, nedz citos tiesību aktos nav saskatāms objektīvs attaisnojums noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā paredzētajai atšķirīgajai attieksmei, tāpēc tā ir prettiesiska. Lēmumā nav norādīts objektīvs pamatojums tam, kāpēc pretendenti, kuru īpašumā ir lielākas meža platības, ir nostādāmi nelabvēlīgākā situācijā iepretim tiem, kuru īpašumā ir mazākas meža platības. Pretendentu īpašumā esošā meža platība

neliecina par viņa spējām veikt noteikumos Nr.455 minētās aktivitātes bez atbalsta saņemšanas.

Pieteicējs lūdz tiesu, pārbaudot Lēmuma tiesiskumu, nepiemērot noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktu, jo tas neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91.pantam, Administratīvā procesa likuma 6.pantam, Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 2.pantam un citām augstāka juridiska spēka tiesību normām.

[5] Dienests paskaidrojumā pieteicējas pieteikumu neatzīst, atsaucoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Dienests papildus paskaidrojis, ka mazāku mežu īpašnieku atbalstīšana palielina ne tikai potenciālo atbalsta pretendentu loku, bet veicina klimata pārmaiņu mazināšanu un sociālo vienlīdzību, kas ir viens no Lauku attīstības programmas mērķiem.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 13.marta spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Lietā ir strīds par noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā ietvertā projektu atlases kritērija piemērošanu.

Atbilstoši minētajam kritērijam projekta iesniegumu vērtēšanā tiek ņemta vērā atbalsta pretendenta īpašumā esošā meža platība. Augstākais punktu skaits (25 punkti) tiek piešķirti pretendentiem, kuru īpašumā ir meža platība līdz 50 ha (ieskaitot), savukārt punkti šajā kritērijā netiek piešķirti (0 punkti), ja pretendenta īpašumā ir vairāk nekā 200 ha meža platības. Pieteicēja šajā kritērijā ir saņēmusi vidējo vērtējumu (10 punkti) kā pretendents, kura īpašumā ir meža platība no 50,1 līdz 200 ha (ieskaitot).

Pieteicējas ieskatā, projektu vērtēšana tādā veidā, ka lielāks punktu skaits tiek piešķirts pretendentiem, kuru īpašumā ir mazākas meža platības, ir pretrunā ar tiesiskās vienlīdzības principu, tādējādi tās projekta iesniegums noraidīts nepamatoti.

[6.2] Ievērojot Administratīvā procesa likuma 104.panta pirmajā un trešajā daļā noteikto un ņemot vērā pieteikumā ietverto argumentāciju, lietā ir pārbaudāma noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā ietvertā projektu atlases kritērija atbilstība tiesiskās vienlīdzības principam.

[6.3] Atbilstoši Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 4.panta otrās daļas 1.punktam viens no lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanas veidiem ir valsts un Eiropas Savienības atbalsts, kas saskaņā ar šā likuma 5.panta pirmo daļu tiek piešķirts, lai sekmētu lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstību, kā arī paaugstinātu lauku teritorijas iedzīvotāju dzīves līmeni un radītu Latvijas un pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu lauksaimniecības produktu ražotājiem līdzvērtīgus konkurences priekšnoteikumus.

Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta ceturtajā daļā ir iekļauts deleģējums Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai. Tādējādi likumdevējs ir pilnvarojis Ministru kabinetu noregulēt procesu, kādā tiek piešķirts valsts atbalsts, tostarp nosakot projektu iesniegumu vērtēšanas procesu un tajā vērā ņemamos kritērijus. Kā pamatoti norāda pieteicēja, šiem kritērijiem ir jāatbilst gan augstāka juridiska spēka tiesību normām, gan vispārējiem tiesību principiem.

[6.4] Tiesiskās vienlīdzības princips kā konstitucionāla ranga pamattiesību norma ir noteikta Satversmes 91.panta pirmajā teikumā, atbilstoši kuram visi cilvēki ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.

Atsaucoties uz Satversmes tiesas 2002.gada 23.decembra sprieduma lietā Nr.2002-15-01 secinājumu daļas 3.punktu, 2014.gada 13.jūnija sprieduma lietā Nr.2014-02-01 10.punktu, 2015.gada 23.novembra sprieduma lietā Nr.2015- 10-01 15.punktu un 2018.gada 12.decembra sprieduma lietā Nr.2018-06-0103 12.punktu, tiesa konstatējusi, ka, lai izvērtētu, vai apstrīdētā norma atbilst Satversmes 91.panta pirmajā teikumā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam, jānoskaidro:

1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos;

2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu vai atšķirīgu attieksmi pret šīm personām;

3) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis, un vai ir ievērots samērīguma princips.

[6.5] Atbilstoši Satversmes tiesas 2014.gada 13.jūnija sprieduma lietā Nr.2014-02-01 11.punktam, nosakot, vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos Satversmes 91.panta pirmā teikuma aspektā, noteicošais ir tas, vai vairākas personu grupas vieno kopīga, uz tām visām attiecināma svarīga pazīme.

Kā izriet no noteikumu Nr.455 4.2.apakšpunkta, uz atbalstu var pretendēt meža īpašnieki (tiesiskie valdītāji). Līdz ar to vienādos un salīdzināmos apstākļos attiecībā uz projekta iesniegumu vērtēšanu atrodas visi meža īpašnieki, kas ir iesnieguši projekta iesniegumu un attiecīgi pretendē uz atbalstu.

[6.6] Pieteicējas ieskatā, noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā ietvertais projektu atlases kritērijs paredz atšķirīgu attieksmi, piešķirot vērtējumu atkarībā no īpašumā esošās meža platības.

Kā jau konstatēts iepriekš, noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punktā ir ietverta piešķiramo punktu gradācija atkarībā no īpašumā esošās meža platības, visaugstāko punktu skaitu piešķirot pretendentiem, kuru īpašumā ir mazas meža platības. Tādējādi tiesa piekritusi pieteicējai, ka piemērojamā tiesību norma paredz atšķirīgu attieksmi pret tiem meža īpašniekiem, kuru īpašumā ir lielākas meža platības.

[6.7] Atbilstoši Satversmes tiesas 2012.gada 1.novembra sprieduma lietā Nr.2012-06-01 12.punktam pieņemt tādu tiesisko regulējumu, kas rada atšķirīgu attieksmi pret savstarpēji salīdzināmām personu grupām, likumdevējs var vienīgi tad, ja šādu rīcību attaisno sasniedzamais leģitīmais mērķis. Nosakot tiesību ierobežojumus, pienākums uzrādīt un pamatot šādu ierobežojumu leģitīmo mērķi visupirms ir institūcijai, kas izdevusi apstrīdēto aktu.

Zemkopības ministrija, kas ir attiecīgo noteikumu projekta izstrādātāja, tiesai sniegtajā viedoklī norādījusi, ka, paredzot

noteikumos Nr.455 iespēju atbalstu saņemt arī mazu platību meža īpašniekiem un turklāt vēl attiecīgajā kritērijā iegūt lielāko punktu skaitu, tiek stimulēta mazu meža platību pieteikšana, to sakārtošana un arī apdzīvotība lauku rajonos. Šādā veidā tiek ievērots sociāli atbildīgas valsts princips, jo tiek radīta priekšrocība mazo meža platību īpašniekiem saņemt atbalstu meža sakopšanai, kas sasaucas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra Regulas Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu Nr.1698/2005 (turpmāk – regula Nr.1305/2013) mērķi.

Regulas Nr.1305/2013 preambulas 20.apsvērumā norādīts, ka mežsaimniecība ir neatņemama lauku attīstības daļa, un atbalstam par ilgtspējīgu un klimatam labvēlīgu zemes izmantošanu būtu jāattiecas arī uz meža platību paplašināšanu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. Atbalstam nebūtu jākropļo konkurence, un tam nevajadzētu ietekmēt tirgu. Tāpēc būtu jāparedz ierobežojumi attiecībā uz saņēmēju lielumu un juridisko statusu. Vienlaikus 29.apsvērums vērsts uz daudz plašāka veida sadarbības ar plašāku saņēmēju loku - no mazākiem līdz lielākiem ekonomikas dalībniekiem, atbalstīšanu, ar ko ir iespējams veicināt lauku attīstības politikas mērķu sasniegšanu, palīdzot ekonomikas dalībniekiem lauku apvidos pārvarēt sadrumstalotības radītās ekonomiskās grūtības un trūkumus vides un citās jomās. Ievērojot minēto mērķi, regulas 25.pants paredz atbalstu pasākuma īstenošanai piešķirt fiziskām personām, privāto un publisko mežu tiesiskajiem valdītājiem un citiem privāttiesību subjektiem un publisko tiesību subjektiem un to apvienībām, nenosakot konkrētus ierobežojumus attiecībā uz atbalsta saņēmēju lielumu un juridisko statusu. Arī Latvija noteikumos Nr.455 šādus ierobežojumus nav noteikusi, tādējādi uz atbalstu var pretendēt ikviena persona, un pieteicējas minētā Eiropas Komisijas 2014.gada 17.jūnija regula Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (aizstāj iepriekš spēkā esošo regulu Nr.800/2008), nav attiecināma, jo atbalsts nav paredzēts kādai noteiktai kategorijai.

Vienlaikus minētais neizslēdz, ka valsts, nosakot projektu vērtēšanas kritērijus, var ņemt vērā Regulas Nr.1305/2013 mērķus. Konkrētajā gadījumā valsts mērķi novērst konkurences kropļošanu ir īstenojusi tādā veidā, ka mazo mežu īpašniekiem ir paredzējusi augstāku vērtējumu vienā no projekta iesniegumu vērtēšanas kritērijiem, kā arī atbilstoši noteikumu Nr.455 43.punktam paredzējusi priekšrocību, ja vērtēšanā iegūto punktu summa ir vienāda. Ir vispārzināms, ka personām ar mazāku kapitālu (konkrētajā gadījumā – mežu) ir ierobežotas iespējas attiecīgās saimnieciskās darbības ietvaros iegūt lielus apgrozāmos līdzekļus, ko varētu attiecīgi ieguldīt tālākajā attīstībā (konkrētajā gadījumā – ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā). Par pareizu ir uzskatāms pieteicējas apgalvojums, ka mežs var nebūt personas vienīgais kapitāls, tomēr jāņem vērā, ka atbalsts tiek sniegts tieši mežsaimniecības nozarē, tādējādi vērtējamais kritērijs attiecas uz šīs saimnieciskās jomas parasto darbības ciklu, atbilstoši kuram daļa no resursa izmantošanas ietvaros iegūtās peļņas tiek izmantota resursu atjaunošanā un paplašināšanā. Līdz ar to zināmu priekšrocību piešķiršanai mazo meža platību īpašniekiem ir leģitīms mērķis.

Tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā labums, ko iegūst sabiedrība kopumā, atbalstot mazo meža platību īpašniekus, ir lielāks nekā lielo meža platību īpašniekiem nodarītie zaudējumi, jo to rīcībā ir lielāki meža apsaimniekošanas ietvaros iegūtie resursi, lai daļu no iegūtajiem līdzekļiem ieguldītu ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā. Turklāt pieteicējas apstrīdētais kritērijs ir tikai viens no kritērijiem, kas tiek ņemts vērā projekta iesniegumu vērtēšanā, tādējādi, kā pamatoti norādījusi Zemkopības ministrija, lielo meža platību īpašnieki var izmantot pārējos kritērijus, lai iegūtu konkurētspējīgu punktu skaitu.

[6.8] Apkopojot minēto, tiesa nav konstatējusi, ka noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punkts būtu pretrunā ar tiesiskās vienlīdzības principu. Līdz ar to attiecīgā norma pieteicējas projekta iesnieguma vērtēšanā piemērota pareizi, un tiesai nav pamata pārsūdzēto lēmumu atcelt.

Pieteicējas apstrīdētais kritērijs ir skaidrs un nepārprotams, tādējādi pieteicējai, pretendējot uz atbalsta saņemšanu, bija jārēķinās, ka šajā kritērijā pieteicēja saņems zemāku punktu skaitu, un jāizvērtē savas iespējas citos kritērijos iegūt augstāku punktu skaitu.

Uz citām kļūdām pārsūdzētā lēmuma pieņemšanā pieteicēja nav norādījusi, kā arī tiesa *ex officio* tādas nav konstatējusi, tādējādi pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu noraidāms kā nepamatots.

[7] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību par minēto spriedumu. Apelācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[7.1] Nosakot tādu vērtēšanas sistēmu, kur lielāku mežu īpašniekiem tiek piešķirts mazāks punktu skaits, ir pārkāpti Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra Regulas (ES) Nr.1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006 (turpmāk – regula Nr.1303/2013) 125.panta 3.punkta „i" un „ii" punkti.

[7.2] Noteikumi Nr.455 paredz, ka atbalsta saņēmēji ir visi mežu īpašnieki, nevis tikai tie, kas veic saimniecisko darbību mežos, tas ir, izcērt tos. Turklāt atbalsta piešķiršanas mērķis ir tieši mežu saglabāšana, kas nav savienojams ar saimnieciskās darbības veikšanu mežos. Pretendenti, kuri saimniecisko darbību mežā neveic, negūst līdzekļus atbalsta pasākumu veikšanai pašu spēkiem. Pieteicējas pamatdarbības veids ir juridisko pakalpojumu sniegšana, nevis mežizstrāde.

[7.3] Komisijas 2008.gada 6.augusta Regulas (EK) Nr.800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88.pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk – regula Nr.800/2008) 1.pielikumā atbalsta saņēmēji iedalīti mikrouzņēmumos, mazos uzņēmumos un vidējos uzņēmumos, ņemot vērā darbinieku skaitu un apgrozījumu vai bilanci, nevis uzņēmuma īpašumā esošo mežu platību.

Līdz ar to nav saprotams, kāpēc sabiedrības, kurām, iespējams, bija lielāks apgrozījums, bilance un darbinieku skaits nekā pieteicējai, bija nostādāmas labākā situācijā, nekā pieteicēja.

[7.4] Zemkopības ministrijas viedoklis nav vērtējams kā objektīvs.

[8] Dienests iesniedza paskaidrojumu par apelācijas sūdzību. Paskaidrojumā norādīts, ka atbalsts apakšpasākuma „Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai" ietvaros pēc sava rakstura nav saistāms ar viennozīmīgu peļņas gūšanu, tas ir vairāk saistošs tādiem mazo mežu īpašniekiem, kuri ne tikai ar īpašumā esošo mežu palīdzību, bet kopumā nespēj nodrošināt stabilu finanšu plūsmu, lai veiktu apakšpasākumam analoģiskus mežu sakārtošanas darbus. Darbinieku skaitam, apgrozījumam vai bilancei, kā arī komercsabiedrības veidam nav nozīmes izskatāmajā lietā, jo projekta iesniegums tika vērtēts pēc noteikumu Nr.455 6.pielikumā iekļautajiem atlases kritērijiem, nevis pēc pieteicēja norādītās regulas, kas nav spēkā kopš 2014.gada 30.jūlija.

Regulas Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005 preambulas 20.apsvērumā ir noteikts dalībvalstu rīcības brīvības pieļāvums attiecībā uz atbalsta saņēmēju ierobežošanu. Noteikumos Nr.455 šis ierobežojums ietverts, nosakot kritēriju, kurā piešķiramais punktu skaits ir atkarīgs no atbalsta pretendenta īpašumā esošo mežu platības.

Zemkopības ministrija ar pietiekamu autoritāti var sniegt viedokli par lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozares regulēšanai izdotajiem normatīvajiem aktiem, tostarp noteikumiem Nr.455, kurus tā pati arī ir izstrādājusi.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietas dalībnieku argumentus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

Administratīvā apgabaltiesa arī atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi lietas apstākļiem atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, spriedumā ietvertā motivācija ir pareiza un pilnībā pietiekama, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šā sprieduma 6.punktu) un izvērstāku motivāciju nesniedz.

[11] Pieteicēja norādījusi, ka projekta iesniegumu vērtēšanas sistēma tāda, kāda ir piemērojama šajā lietā, pārkāpj regulas Nr.1303/2013 125.panta 3.punkta „i" un „ii" punktus, jo pieļauj atšķirīgu attieksmi pret lielākiem un mazākiem mežu īpašniekiem.

Šīs regulas 125.panta 3.punkta „a" apakšpunktā noteikts, ka attiecībā uz darbību atlasi vadošā iestāde izstrādā un pēc apstiprināšanas piemēro atbilstošas atlases procedūras un kritērijus: kuri nodrošina, ka ar darbībām tiek sniegts ieguldījums konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšanā („i" punkts), kuri ir nediskriminējoši un pārredzami („ii" punkts).

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka pieteicēja, atsaucoties uz minēto tiesību normu, nav ņēmusi vērā citas šajā regulā ietvertās tiesību normas.

Proti, regulas Nr.1303/2013 1.panta pirmajā daļā noteikts, ka šajā regulā ir izklāstīti kopīgi noteikumi, kas piemērojami Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Eiropas Sociālajam fondam (ESF), Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF), kuri darbojas saskaņā ar vienotu satvaru („Eiropas Strukturālie un investīciju fondi" – „ESI fondi"). Tajā arī paredzēti noteikumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ESI fondu efektivitāti, to savstarpējo koordināciju un koordināciju ar citiem Savienības instrumentiem. Kopīgie noteikumi, kas piemērojami ESI fondiem, ir izklāstīti šīs regulas otrajā daļā.

Šā panta otrajā daļā noteikts, ka regulas trešajā daļā ir izklāstīti vispārīgi noteikumi, kas reglamentē ERAF, ESF un Kohēzijas fonda darbību attiecībā uz struktūrfondu un Kohēzijas fonda uzdevumiem, prioritārajiem mērķiem un organizāciju, kritērijiem, kas dalībvalstīm un reģioniem ir jāizpilda, lai tie kļūtu tiesīgi uz atbalstu no fondiem, pieejamajiem finanšu līdzekļiem un to piešķiršanas kritērijiem.

Šā panta trešajā daļā ir noteikts, ka regulas ceturtajā daļā ir izklāstīti fondiem un EJZF piemērojamie vispārīgie noteikumi par pārvaldību un kontroli, finanšu pārvaldību, pārskatiem un finanšu korekcijām. Bet šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka šajā regulā izklāstītos noteikumus piemēro, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.1306/2013 (1) noteikumus un īpašos noteikumus, kas paredzēti turpmāk uzskaitītajās regulās („konkrētu fondu regulas") saskaņā ar šā panta piekto daļu: [..] 5) Regula (ES) Nr.1305/2013 („ELFLA regula").

Tātad no iepriekš minētā ir secināms, ka, kaut arī regula Nr.1303/2013 paredz dažādus vispārējus jautājumus un kopīgus noteikumus attiecībā uz struktūrfondiem un citiem atbalsta fondiem, šī regula tomēr neparedz speciālus noteikumus „konkrētiem fondiem" un atbalstam, tostarp tādam, uz kādu pretendē pieteicēja saskaņā ar regulu Nr.1305/2013.

[12] Pieteicējai jāņem vērā, ka, iesniedzot projekta iesniegumu šajā lietā konkrētā pasākuma ietvaros, tai ir jāpiedalās

Eiropas Savienības lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanā, jo tāds ir regulas Nr.1305/2013 mērķis. Piemēram, šīs regulas 4.pantā noteikts, ka kopējās lauksaimniecības politikas vispārējā satvarā atbalsts lauku attīstībai, tostarp pasākumiem pārtikas un nepārtikas nozarē un mežsaimniecībā, palīdz sasniegt šādus mērķus:

a) veicināt lauksaimniecības konkurētspēju;

b) nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un rīcību klimata politikas jomā;

c) panākt lauku ekonomikas un kopienu līdzsvarotu teritoriālo attīstību, tostarp radot un saglabājot nodarbinātību.

Tādēļ atbalsta saskaņā ar regulu Nr.1305/2013 saņemšana neizslēdz saimnieciskās darbības veikšanu mežā, kas ir viens no apstākļiem, kas var nodrošināt regulas mērķu sasniegšanu. Regulas Nr.1305/2013 preambulas 20.apsvērumā ir norādīts, ka mežsaimniecība ir neatņemama lauku attīstības daļa un atbalstam par ilgtspējīgu un klimatam labvēlīgu zemes izmantošanu būtu jāattiecas arī uz meža platību paplašināšanu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. (..) Lai nodrošinātu vienkāršošanu un ļautu saņēmējiem izstrādāt un īstenot integrētus projektus ar lielāku pievienoto vērtību, visu veidu atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecībā un meža apsaimniekošanai būtu jāiekļauj vienā pasākumā. Minētajam pasākumam būtu jāaptver meža resursu paplašināšana un uzlabošana, apmežojot zemi un ierīkojot agromežsaimniecības sistēmas, kas ekstensīvu lauksaimniecību apvieno ar mežsaimniecības sistēmām. Tam būtu jāietver arī ugunsgrēkos vai citās dabas katastrofās vai katastrofālos notikumos cietušo mežu atjaunošana un piemēroti profilaktiskie pasākumi; ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās un pārstrādē; meža produktu mobilizēšanā un tirdzniecībā, kuru mērķis ir uzlabot meža tiesisko valdītāju darbības ekonomiskos un vides rādītājus.

Šajā gadījumā, apgabaltiesas ieskatā, pieteicēja šo saimniecisko darbību uztver nepamatoti šauri, tikai kā meža izciršanu un kokmateriālu realizēšanu. Tomēr saimnieciskā darbība šajā nozīmē jāsaprot kā meža apsaimniekošana mežsaimniecības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanas nolūkā. Šāda apsaimniekošana citastarp var ietvert arī koku izciršanu, bet ne tikai (piemēram, apmežošana, retināšana). Apgabaltiesas ieskatā, tikai veicot pienācīgu saimniecisko darbību, kas var ietvert arī meža produktu mobilizēšanu un tirdzniecību, uzlabojot meža tiesisko valdītāju ekonomiskos rādītājus, kā arī meža atjaunošanu, var sasniegt iepriekš minētos regulas Nr.1305/2013 mērķus.

No pieteicējas projekta iesnieguma B.1.punkta izriet, ka projekta mērķis ir retināšanas darbu izpilde (jaunaudžu retināšana) 13,92 ha platībā. Apgabaltiesa no dzīvē gūtiem novērojumiem secina, ka arī šādu darbību rezultātā meža īpašniekam ir iespējams gūt ieņēmumus no meža produktiem, piemēram, pārstrādājot tos šķeldā, kas ietekmē komersanta finanšu rādītājus. Tas arī nozīmē, ka pieteicēja var veikt mežsaimniecisku darbību regulas mērķu īstenošanai, tostarp ieņēmumus ieguldot tieši mežsaimnieciskās darbības nodrošināšanai. Kā jau iepriekš apgabaltiesa norādīja, pieteicēja mežsaimniecisko darbību ir uztvērusi nepamatoti šauri, attiecinot to tikai uz mežu izciršanu un peļņas gūšanu no tās.

[13] Kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, regulas Nr.1305/2013 preambulas 20.apsvērumā ir norādīts paredzēt ierobežojumus atbalsta saņēmēju lielumam un juridiskajam statusam, kā arī, ka atbalstam nebūtu jākropļo konkurence un tam nevajadzētu ietekmēt tirgu. Savukārt atbilstoši šīs regulas preambulas 29.apsvērumam ir paredzēts iesaistīt plašu atbalsta saņēmēju loku nolūkā veicināt lauku attīstības politikas mērķu sasniegšanu, palīdzot ekonomikas dalībniekiem lauku apvidos pārvarēt sadrumstalotības radītās ekonomiskās grūtības un trūkumus vides un citās jomās.

Minētos mērķus, kā to jau norādījusi pirmās instances tiesa, Latvija ir izvēlējusies sasniegt, paredzot mazāku punktu skaitu tiem projektiem, kuru iesniedzējiem īpašumā ir lielākas mežu platības (noteikumu Nr.455 6.pielikuma 4.punkts), kā arī vienādu punktu gadījumā piešķirt priekšrocību tieši mazāku mežu īpašnieku iesniegtiem projektiem (noteikumu Nr.455 43.punkts).

Proti, Zemkopības ministrijas 2018.gada 20.novembra vēstulē Nr.7.1-1e/2536/2018 pausts izvērsts pamatojums minētajai atšķirīgajai attieksmei. Vēstulē norādīts, ka kritērijs attiecībā uz meža platības lielumu tika iestrādāts, jo pēc ekspertu vērtējuma secināms, ka 200 ha mežs ir minimālā platība, kas var nodrošināt salīdzinoši stabilu finanšu plūsmu un rada iespēju daļu no saimnieciskās darbības ietvaros iegūtajiem ienākumiem ieguldīt jaunaudžu retināšanā vai citos pasākumos, kas uzlabo mežaudžu ražību nākotnē. Savukārt mazo mežu īpašnieki nevar nodrošināt stabilu finanšu plūsmu un arī no meža saimnieciskās darbības nevar gūt tādu peļņu, lai varētu veikt ieguldījumus jaunaudžu retināšanā vai citos pasākumos, kas uzlabo mežaudžu ražību nākotnē. Ņemot vērā, ka mežsaimnieciskā darbība ir jāsaprot plašāk, proti, ka mežs ir resurss, kuru pienācīgi apsaimniekojot, tas nes augļus, ko var ieguldīt tā tālākā apsaimniekošanā (jaunaudžu stādīšanā, kopšanā), tādējādi nodrošinot gan meža atjaunošanu un kvalitātes uzlabošanu, Zemkopības ministrijas vēstulē norādītais apstāklis par meža platību, kas nodrošina pietiekamu finanšu plūsmu, lai mežu apsaimniekotu un veiktu ieguldījumus tā attīstībā, ir pamatots un attaisnojošs apstāklis tam, ka priekšrocības tiek piešķirtas tieši mazo mežu platību īpašniekiem un apsaimniekotājiem.

[14] Pieteicēja nepamatoti norādījusi, ka pirmās instances tiesas spriedumā nav rodami argumenti par regulas Nr.800/2008 piemērošanu. Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka regula Nr.651/2014, kas aizstāj pieteicējas minēto regulu Nr.800/2008, nav piemērojama šajā lietā, jo uz atbalstu saskaņā ar noteikumiem Nr.455 var pretendēt ikviena persona, nevis tikai mikrouzņēmumi, mazie vai vidējie uzņēmumi. Apgabaltiesa minētajiem tiesas secinājumiem piekrīt, jo noteikumi Nr.455 tik tiešām neparedz atbalsta sniegšanu kāda veida uzņēmumiem, bet paredz atbalstu saņemt arī fiziskām personām, kuru īpašumā ir mežs. Tādējādi apelācijas sūdzībā norādītais pieteicējas arguments, ka regula Nr.800/2008 paredz atbalsta pretendenta statusu pēc apgrozījuma un darbinieku skaita, nevis pēc īpašumā esošās meža platības, nav analizējams šajā lietā.

[15] Nepamatots ir pieteicējas uzskats, ka īpašumā esošo meža platību kritērijs ir izšķirošs pieteicējas projekta iesnieguma apstiprināšanai.

Apgabaltiesa vērš uzmanību, ka noteikumu Nr.455 6.pielikumā ir norādīti visi kritēriji, par kuriem vērtēšanā piešķirami punkti. Tātad ikviens no šiem kritērijiem dod pienesumu kopējā punktu skaitā. Pieteicēja ir nepamatoti koncentrējusies tikai uz īpašumā esošās meža platības kritēriju, neņemot vērā, ka ir vairāki tādi kritēriji, par kuriem pieteicējai vispār nav piešķirami punkti. Piemēram, kritērijā Nr.2 „Projektā veicamā darbība" un kritērijā Nr.5 „Valdošās sugas nomaiņa" pat pati pieteicēja nav norādījusi sev nekādus piešķiramos punktus rindošanas kritērija pašnovērtējumā. Dienests paskaidrojumā par pieteikumu norādījis, ka tad, ja pieteicēja minētajos divos kritērijos būtu saņēmusi kaut minimālo punktu skaitu, tās projekts kopumā iegūtu tādu vērtējumu, kas kvalificētos projekta apstiprināšanai. Tādējādi apgabaltiesa piekrīt dienesta viedoklim, ka 4.kritērijs „Īpašumā esošā meža platība" nav izšķirošs projekta iesnieguma apstiprināšanai.

[16] Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA „Audita pakalpojumu centrs" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu apstiprināts SIA „Audita pakalpojumu centrs" projekta iesniegums Nr.18-04-A00805-000297 „Meža īpašumu /Nosaukums A/, /Nosaukums B/, un /Nosaukums C/ sakopšana un uzlabošana".

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Meldere

Tiesneses S.Kanenberga

A.Šteinberga